

3. Про основи національної безпеки України: Закон України: від 19.06.2003 № 964-IV. Відомості Верховної Ради. 2003. № 39. С. 351.

УДК 336

О.В. Чепіжко,
здобувачка ступеня PhD
кафедри банківської справи та страхування,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

НАПРЯМИ ТА ФОРМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ

Динамічному розвитку фінансових систем, галузей та секторів економіки іманентно притаманні постійні зміни – трансформації, зумовлені як об'єктивними, так суб'єктивними обставинами. Процес трансформації передбачає створення «нової формації», яка спрямована на удосконалення формату реалізації усіх процесів та забезпечення максимальної продуктивності діяльності в будь-яких сферах. Інституційно-структурні зміни у фінансовому секторі спрямовані на стимулювання сталого та інклюзивного розвитку економіки та підвищення добробуту громадян через забезпечення ефективного акумулювання, розподілу та обігу фінансових ресурсів в економіці.

Виконання фінансовим сектором своїх функцій залежить від специфіки його організації, видів надавачів фінансових послуг, джерел капіталів, рівня розвиненості економічних відносин між постачальниками та споживачами фінансових послуг, рівня розвитку інститутів, корпоративного управління. Вважаємо, що трансформація фінансового сектору має два ключові напрями – організаційний та функціональний. Інституційний та інноваційний аспекти включаємо до складу організаційного та функціонального напрямів, адже в підсумку саме трансформація впливає на організацію та функціонал фінансового сектору.

Організаційна трансформація фінансового сектору зумовлена змінами в його структурі та в регулюванні діяльності надавачів фінансових послуг і може

здійснюватися в різних напрямках (рис. 1). Вона передбачає перетворення інституційної структури фінансового сектору та організаційних засад ведення фінансової діяльності. Організаційна трансформація фінансового сектору.

Функціональна трансформація фінансового сектору передбачає переосмислення фундаментального блоку фінансової діяльності, зокрема, функцій та завдань фінансового і банківського секторів. Еволюція економічних відносин зумовила поглиблення взаємозв'язків між постачальниками і споживачами фінансових послуг та стимулювала розширення меж діяльності банків, FinTeh-компаній та інших фінансових установ.

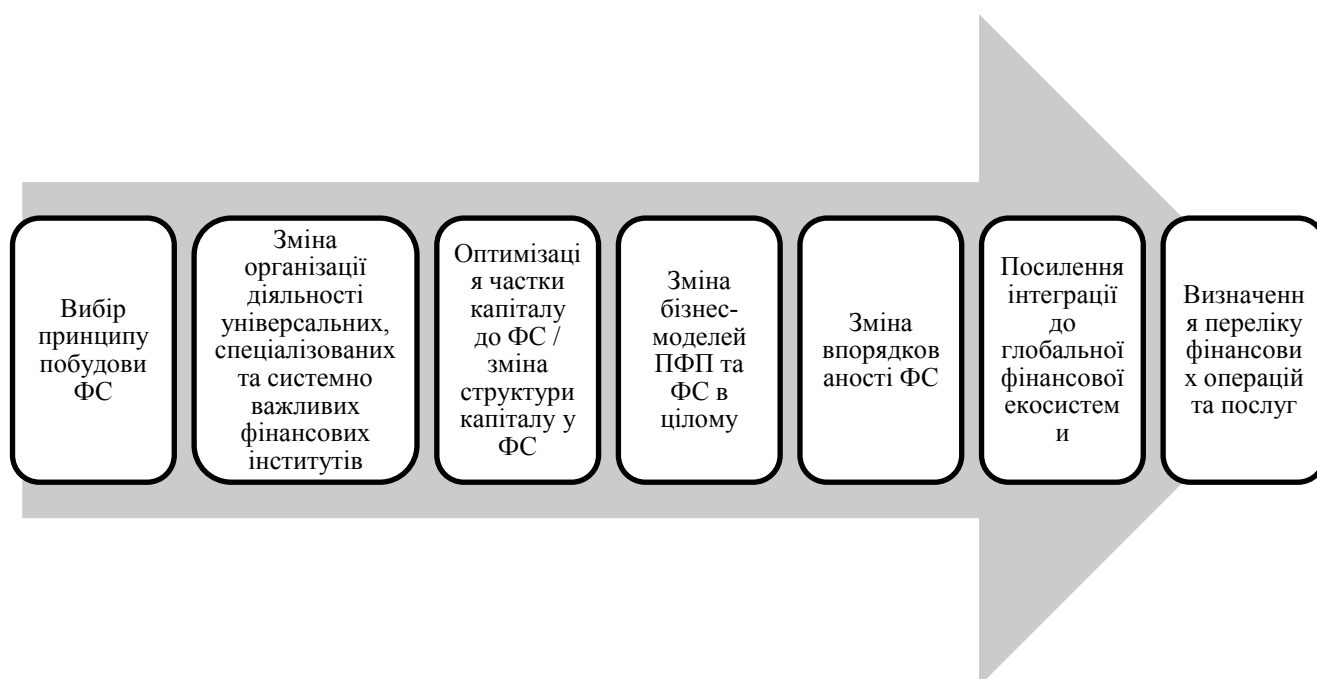

Рис. 1. Напрями трансформації фінансового сектору

Джерело: складено автором на основі [1]

Між організаційним та функціональним напрямками існує тісний взаємозв'язок. Це зумовило появу поняття організаційно-функціональної трансформації, під якою розуміють «систему взаємопов'язаних змін в організації та функціях фінансової діяльності, які у сукупності забезпечують трансформацію фінансового сектору економіки та досягнення його стійкого розвитку, здатного попереджувати та нівелювати наслідки кризових явищ під впливом тенденцій як на світовому фінансовому ринку, так і на національному» [2, с. 49].

Трансформація фінансового сектору відбувається в різних формах, які можуть реалізуватися одночасно з огляду на складність та комплексність трансформаційних процесів [1, 2]:

- реструктуризація (реорганізація) ФС;
- реформування функціональної складової ;
- реформування регуляторної інфраструктури;
- інноваційні оновлення, які можуть стосуватися змін в характері здійснення фінансовим сектором власної діяльності, розширення продуктової лінійки, інформаційних технологій.

Вважаємо, що деталізовані форми реалізації трансформації фінансового сектору доцільно згрупувати за такими ознаками:

- трансформація організації фінансового сектору, його структури та упорядкованості;
- трансформація функцій фінансового сектору, ролі та умов його функціонування в національній економіці;
- трансформація середовища функціонування фінансового сектору.

Останнім часом актуальності набуває саме реструктуризація (реорганізація) фінансового сектору, зокрема це стосується значною мірою банків. Оскільки банківська система є важливою складовою фінансового сектору, то будь-які зміни фінансової структури обов'язково транслуються на банківський сектор і навпаки. Саме реструктуризація банківського сектору у 2014-2017 рр. та виведення з ринку близько ста банківських установ стало найбільш масштабною трансформацією фінансового сектору України.

У процесі реструктуризації визначальне значення мають економічні і юридичні передумови. Економічний фактор характеризує ситуацію на грошово-кредитному ринку, попит на фінансові, банківські продукти та послуги, який прямо впливає на розмір та види функціонуючих в країні. Юридичний фактор проявляється через значний вплив державного регулювання фінансових відносин. Одні законодавчі органи встановлюють порядок і обмежують створення нових фінансових посередників, зокрема банків.

Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що трансформація фінансового сектору є складною та багатогранною, однак комплексна реалізація її форм дасть змогу забезпечити високий рівень розвитку економіки та забезпечити фінансову стабільність. Водночас, трансформація фінансового сектору на сучасному етапі вимагає перегляду власної діяльності надавачами фінансових послуг, орієнтацію на перспективний розвиток та стратегічну спрямованість, що можливо лише з використанням інноваційних технологій, інвестуванням у розробку новітніх фінансових, банківських послуг та забезпеченням високого рівня відповідальності перед споживачами.

Список використаних джерел

1. Трансформаційні процеси у фінансовому секторі національної економіки: теорія, методологія, моделювання: монографія / авт. кол.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О.І. Барановського. Київ: ДВНЗ “Університет банківської справи”, 2017. 488 С.
2. Дрозд І.В. Організаційно-функціональна трансформація банківського сектору економіки України: дис. канд. ек. наук: 08.00.08 / Дрозд Ірина Вікторівна. Київ, 2019. 255 с.